

Znak: K-1.431.1.35.2025.6.AK
Szczecin, 21 sierpnia 2026 r.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Prawidłowość realizacji zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej dofinansowanych przez dopłatę do ceny usługi ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, w tym prawidłowość wyliczenia dopłaty w 2024 r.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Gmina Polanów ul. Wolności 4, 76-010 Polanów
Osoba pełniąca funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli	Pan Grzegorz Lipski – Burmistrz Polanowa
Okres objęty kontrolą	2024 r.
Kontrolerzy	– Aleksandra Komincz – główny specjalista (kierownik zespołu kontrolnego), – Małgorzata Konarska – główny specjalista, z Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie
Nr upoważnienia	90/25 z dnia 6 października 2025 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	Art. 18 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej ¹ (dalej: ustawa o frpa)
Kryteria prowadzenia kontroli	Legalność, gospodarność, rzetelność i celowość

¹ (Dz.U. z 2024 r. poz. 402 ze zm.).

Rodzaj kontroli i tryb kontroli	Planowa, tryb zwykły
Termin kontroli	13-17 października 2025 r.
Podstawa prawna realizacji zadania	Art. 27 ustawy o frpa

USTALENIA KONTROLI

Zgodnie z art. 1 oraz art. 6 pkt 1 ustawy o frpa środki Funduszu służą realizacji zadań własnych organizatorów dotyczących zapewnienia funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów o charakterze użyteczności publicznej przez dopłatę do ceny usługi za wyjątkiem komunikacji miejskiej.

1. Udzielenie dopłaty ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej

W 2024 r. dopłata ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (dalej: Fundusz), wynosiła nie więcej niż 3,00 zł za wozokilometr (dalej: wkm) przewozu o charakterze użyteczności publicznej.

Gmina Polanów (dalej także: Gmina, Organizator, Jednostka) wzięła udział w ogłoszonym przez Wojewodę Zachodniopomorskiego I naborze wniosków o objęcie w 2024 r. dopłatą ze środków Funduszu.

Wojewoda Zachodniopomorski wyznaczył termin na złożenie ww. wniosków od 19 października do 10 listopada 2023 r. Rozpatrzenie wniosków oraz ogłoszenie wyników naboru zaplanowano od 13 do 21 listopada 2023 r.

1.1. Zawarcie umowy o dopłatę ze środków Funduszu

Gmina z zachowaniem wymaganego terminu, tj. 10 listopada 2023 r. złożyła do Wojewody Zachodniopomorskiego wniosek o objęcie dopłatą ze środków Funduszu w 2024 r. (wraz z załącznikami).

W terminie wyznaczonym przez pracownika Wydziału Infrastruktury, Rolnictwa i Rozwoju Regionalnego Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie (dalej: Wydział IR ZUW) Gmina złożyła również korektę ww. dokumentów.

(dowód: akta kontroli str. 85-113)

Jak wynika z przedłożonych dokumentów i wyjaśnień, linie wskazane we wniosku o objęcie dopłatą to linie nowo utworzone.

(dowód: akta kontroli str. 87, 106, 48-63)

W dniu 3 stycznia 2024 r. Wojewoda Zachodniopomorski zawarł z Gminą Polanów umowę nr 43/IR/FRPA/2024 (dalej: umowa z wojewodą) o dopłatę w 2024 r. ze środków Funduszu do finansowania realizacji zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

(dowód: akta kontroli str. 114-130)

Zgodnie z umową z wojewodą maksymalna kwota dopłaty została ustalona w wysokości **441 292,80 zł**, z przeznaczeniem na uruchomienie 8 linii komunikacyjnych o łącznej wielkości pracy eksploatacyjnej wynoszącej **147 097,60 wkm**.

Szczegółowe dane dotyczące poszczególnych linii przedstawiono w tabeli.

Linia komunikacyjna	Liczba dni pracy w roku	Planowana wielkość pracy eksploatacyjnej	Planowana kwota dopłaty
Linia nr 1: Bukowo-Świerczyna-Dadzewo wieś-Polanów	208	11 731,20 wkm	35 193,60 zł
Linia nr 2: Stare Wiatrowo-Dalmierz-Żydowo-Polanów		20 841,60 wkm	62 524,80 zł
Linia nr 3: Polanów-Chocimino-Łokwica-Polanów		15 100,80 wkm	45 302,40 zł
Linia nr 4: Bukowo-Dadzewo-Krytno-Kościernica		19 718,40 wkm	59 155,20 zł
Linia nr 5: Polanów-Wielin-Warblewo-Rzeczycza Mała-Polanów		29 577,60 wkm	88 732,80 zł
Linia nr 6: Bukowo-Nadbór-Powidz-Buszyno		8 756,80 wkm	26 270,40 zł
Linia nr 7: Bożenice-Buszyno-Świerczyna-Polanów		19 905,60 wkm	59 716,80 zł
Linia nr 8: Polanów-Cetuń-Karsinka		21 465,60 wkm	64 396,80 zł
Razem		147 097,60 wkm	441 292,80 zł

(dowód: akta kontroli str. 114-130)

Przewozy liniami komunikacyjnymi nr 1-8 były wykonywane na terenie Gminy Polanów.

1.2. Umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego

Po uzyskaniu zgody organu stanowiącego², w dniu 30 stycznia 2024 r. Gmina zawarła z Przewoźnikiem³, umowę nr 02/2024/ZEAO o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej na terenie Gminy Polanów (dalej: umowa z Przewoźnikiem/Operatorem).

Wyboru Operatora dokonano na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy o Publicznym transporcie zbiorowym (dalej: ustawa o ptz)⁴, tj. poprzez bezpośrednie zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

Umowa z Przewoźnikiem została zawarta po wejściu w życie ustawy o frpa, na czas określony od 2 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

(dowód: akta kontroli str. 131-221)

Kontrolujący dokonali analizy umowy z Operatorem pod względem jej zgodności z wymogami określonymi w art. 25 ustawy o ptz. Ustalono, że przepisy ww. artykułu nie znajdują w pełni odzwierciedlenia w jej treści. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli str. 222-226)

² Uchwała nr LXXV/458/23 Rady Miejskiej w Polanowie z dnia 28 grudnia 2023 r.

³ XXXXX (dalej także: Operator, Przewoźnik).

⁴ (Dz.U. z 2023 r. poz. 2778 ze zm.)

2. Przekazywanie dopłaty i realizacja zadania

Dobór próby

Z ośmiu linii komunikacyjnych objętych dopłatą, kontrolujący, na podstawie przedłożonych wniosków o dopłatę, rozkładów jazdy oraz sprawozdań z realizacji zadania, wybrali trzy do szczegółowej kontroli, tj.:

- **linię nr 3: Polanów-Chocimino-Łokwica-Polanów oraz linię nr 4: Bukowo-Dadzewo-Krytno-Kościernica** – wybrano z uwagi na stwierdzone na etapie analizy przedkontrolnej rozbieżności w odniesieniu do pracy eksploatacyjnej,
- **linię nr 5: Polanów-Wielin-Warblewo-Rzeczycą Małą-Polanów** – wybrano z uwagi na największą wielkość wykonanej pracy eksploatacyjnej.

Ustalono, że dane zawarte we wnioskach o dopłatę, sprawozdaniach kwartalnych, sprawozdaniu rocznym oraz w zweryfikowanej dokumentacji źródłowej w zakresie pracy eksploatacyjnej i deficytów linii komunikacyjnych, dotyczą linii komunikacyjnych określonych w umowie.

(dowód: akta kontroli str. 227-257, 268-416, 72-84, 259-289)

2.1. Wnioski o dopłatę

Organizator, zgodnie z § 3 ust. 1 umowy z wojewodą, złożył do ZUW następujące wnioski o dopłatę ze środków Funduszu:

- za I kwartał – 28 marca 2024 r.,
- za II kwartał – 1 lipca 2024 r.,
- za III kwartał – 30 września 2024 r.,
- za IV kwartał – 2 grudnia 2024 r.

Wnioski o dopłatę za poszczególne kwartały zostały złożone w terminach ustalonych w umowie z wojewodą⁵, a korekty wniosków w terminach wyznaczonych przez pracownika Wydziału IR ZUW. Ustalono, że dane zawarte we wnioskach o dopłatę za poszczególne okresy rozliczeniowe wynikają z załącznika nr 2a Kalkulacja do wniosku o dopłatę.

(dowód: akta kontroli str. 227-257)

Na podstawie złożonych wniosków Gmina w 2024 r. otrzymała dopłatę w łącznej wysokości **441 292,80 zł**, tj. w wysokości maksymalnej kwoty dopłaty określonej w umowie z wojewodą. Stwierdzono, że otrzymana dopłata nie przekraczała maksymalnej kwoty wynikającej z wykazywanej pracy eksploatacyjnej lub kwoty deficytu. Dane zawarte we wnioskach o dopłatę złożonych przez Gminę w 2024 r., na podstawie których przekazano jej środki dopłaty przedstawiono zbiorczo w poniższej tabeli.

⁵ Termin na złożenie wniosków o dopłatę za II i IV kwartał 2024 r. upływał odpowiednio 30 czerwca – w niedzielę oraz 30 listopada – w sobotę. Ww. wnioski o dopłatę zostały złożone w najbliższym dniu roboczym.

Łączna wielkość pracy eksploatacyjnej	Łączna kwota deficytu linii komunikacyjnych	Wnioskowana kwota dopłaty	Przekazana kwota dopłaty
147 097,60 wkm	611 577,00 zł	441 292,80 zł	441 292,80 zł

(dowód: akta kontroli str. 227-257, 328-332)

2.2. Praca eksploatacyjna

Kontrolujący, na podstawie rozkładów jazdy, ustalili rzeczywistą wielkość pracy eksploatacyjnej w 2024 r. dla linii objętych próbą. Szczegóły w tym zakresie przedstawiono w poniższej tabeli.

Linia komunikacyjna	Okres rozliczeniowy	Rzeczywista wielkość pracy eksploatacyjnej
Linia nr 3 ⁶	I kwartał	4 646,40 wkm
	II kwartał	4 428,60 wkm
	III kwartał	1 524,60 wkm
	IV kwartał	4 501,20 wkm
Razem		15 100,80 wkm
Linia nr 4 ⁷	I kwartał	6 067,20 wkm
	II kwartał	5 782,80 wkm
	III kwartał	1 990,80 wkm
	IV kwartał	5 877,60 wkm
Razem		19 718,40 wkm
Linia nr 5	I kwartał	9 100,80 wkm
	II kwartał	8 674,20 wkm
	III kwartał	2 986,20 wkm
	IV kwartał	8 816,40 wkm
Razem		29 577,60 wkm
Ogółem		64 396,80 wkm

Stwierdzono, że wielkość pracy eksploatacyjnej ustalona przez kontrolujących na podstawie rozkładów jazdy znajduje odzwierciedlenie w przedłożonych przez Operatora zestawieniach z wykonanej w 2024 r. pracy eksploatacyjnej, a dane w ww. dokumentach dotyczą linii komunikacyjnych określonych w umowie o dopłatę. Ponadto ustalono, że łączna rzeczywista praca eksploatacyjna wykonana na wszystkich liniach komunikacyjnych objętych dopłatą wyniosła 147 097,60 wkm. Tym samym nie została przekroczona maksymalna wielkość pracy eksploatacyjnej wskazana w umowie z wojewodą.

(dowód: akta kontroli str. 259-289, 72-82, 290-297)

⁶ W odniesieniu do wątpliwości w zakresie pracy eksploatacyjnej, po przedłożeniu przez Gminę obowiązujących rozkładów jazdy i wyjaśnień, stwierdzono, że wykonana praca eksploatacyjna była zgodna z umową z wojewodą.

2.3. Kwota deficytu linii komunikacyjnej

Deficyt linii komunikacyjnych był obliczany jako różnica pomiędzy poniesionymi kosztami a uzyskanymi przychodami Operatora. Do kosztów zakwalifikowano m.in. zakup paliwa, ogumienia, olejów i smarów, koszty wynagrodzeń, amortyzacji, ubezpieczeń i podatku od środków transportu, pozostałe koszty bezpośrednie, koszty wydziałowe, koszty ogólnozakładowe. Do przychodów uwzględniono przychody ze sprzedaży biletów miesięcznych oraz dopłat do biletów ulgowych.

(dowód: akta kontroli str. 298-305, 316-319)

W powyższym zakresie ustalono, że:

- w dokumentacji sporządzanej przez Przewoźnika istnieje rozbieżność w odniesieniu do wysokości kwoty otrzymanej dopłaty do biletów ulgowych, tj. w Zestawieniach uzyskanych przychodów (załącznik nr 4 do umowy z przewoźnikiem) wykazano kwotę dopłat w wysokości ogółem 493 802,40 zł, podczas gdy z Zestawień pn. „Obliczanie rekompensat za wykonywane linie” wynika kwota 489 725,60 zł.

(dowód: akta kontroli str. 302-315)

Jednostka poinformowała „(...) Zgodnie z posiadaną przez XXXXX dokumentacją źródłową oraz zestawieniami przychodów, kwota 493 802,40 zł została wykazana prawidłowo i odpowiada faktycznie otrzymanym dopłatom. Wszystkie wartości ujęte w sprawozdaniach zostały sporządzone na podstawie danych z ewidencji księgowej i dokumentów potwierdzających wpływy z tytułu dopłat. W związku z powyższym, w ocenie XXXXX kwota 493 802,40 zł jest prawidłowa i zgodna z rzeczywistym stanem finansowym.” Mając na uwadze powyższą odpowiedź, do obliczenia deficytu przyjęto kwotę otrzymanych dopłat w wysokości 493 802,40 zł, jednakże należy zwrócić uwagę, że dane wykazywane w dokumentacji powinny być ze sobą tożsame i weryfikowane, aby nie budziły wątpliwości co do ich poprawności.

(dowód: akta kontroli str. 48-63)

- do obliczenia deficytu nie uwzględniono przychodów uzyskanych ze sprzedaży biletów jednorazowych. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli str. 302-305)

Podstawą rozliczeń dokonywanych pomiędzy Organizatorem a Operatorem były noty obciążeniowe, które sfinansowano ze środków z Funduszu oraz środków własnych. Na podstawie ww. dokumentów oraz ewidencji księgowej stwierdzono, że poniesione wydatki wyniosły **560 168,60 zł** (441 292,80 zł [środki dopłaty] + 118 875,80 zł [środki własne]).

(dowód: akta kontroli str. 345-367)

Jednocześnie stwierdzono, że wypłacona ze środków własnych rekompensata, tj. 118 875,80 zł jest wyższa niż określa to umowa z Operatorem, tj. 113 380,80 zł (§ 7 ust. 15 pkt 2 oraz ust. 16 pkt 2). W powyższym zakresie wyjaśniono „Organizator

wypłacał środki na podstawie wystawionych przez Operatora not księgowych, z których wynikały następujące wartości środków własnych: 34.886,40zł, 33.251,10zł, 11.447,10zł, 39.291,20zł. W/w kwoty nie stanowiły rozsądnego zysku” oraz „Sposób obliczenia rekompensaty wypłaconej Operatorowi ze środków własnych:

I, II i III kwartał 2024r. – wartość wkładu własnego Organizatora wynikający z umowy 113.380,80zł dzielony przez ogólną liczbę dni świadczenia usług transportu 208 pomnożony przez liczbę dni świadczonych usług w danym kwartale.

I kwartał: $113.380,80 \text{ zł} : 208 \text{ dni} \times 64 \text{ dni} = 34.886,40 \text{ zł}$

II kwartał: $113.380,80 \text{ zł} : 208 \text{ dni} \times 61 \text{ dni} = 33.251,10 \text{ zł}$

III kwartał: $113.380,80 \text{ zł} : 208 \text{ dni} \times 21 \text{ dni} = 11.447,10 \text{ zł}$

Natomiast w IV kwartale 2024r. przyjęto błędnie do rozliczenia kwoty z tabeli załącznik 3a (Rozliczenie przewozów za IV kwartał 2024) kolumna 11.

W w/w kwotach nie ujęto rozsądnego zysku, ponieważ takowy nie wystąpił”. Wypłata rekompensaty ze środków własnych w kwocie wyższej niż określona w umowie nie wpłynęła na pobraną dopłatę.

(dowód: akta kontroli str. str. 348-367, 133-221, 48-63)

2.4. Nadzór organizatora nad realizacją zadania

Z przedłożonych czterech protokołów kontroli (linia nr 1 z dnia 10.04.2024 r., linia nr 4 z dnia 03.09.2024 r., linia nr 5 z dnia 15.02.2024 r., linia nr 8 z dnia 16.10.2024 r.) wynika, że Jednostka przeprowadziła m.in. kontrole zgodności przejazdów z rozkładami jazdy oraz jakości wykonywanych usług. W powyższym zakresie nie stwierdzono uchybień. Jednocześnie wyjaśniono „W okresie obowiązywania umowy organizator na podstawie §3 pkt 5 przeprowadził 4 kontrole pisemne na liniach (...). Pozostałe linie były również monitorowane i nie stwierdzono na nich nieprawidłowości”.

Jednostka poinformowała również, że „W okresie objętym umową organizator nie otrzymywał skarg i reklamacji od pasażerów na realizację usług świadczonych w zakresie publicznego transportu drogowego na liniach objętych dopłatą”.

Ponadto kontrolujący zwrócili się z pytaniem o sposób w jaki weryfikowano prawidłowość przekazywanych przez przewoźnika danych w zakresie kosztów, przychodów i deficytu. Jak wyjaśniono „Organizator weryfikował i nadzorował dane na podstawie załączników nr 4 i 5 do umowy”. Mając na względzie nieprawidłowość opisaną w pkt 2.3 Kwota deficytu linii komunikacyjnej należy stwierdzić, że nadzór nad tymi danymi nie był wystarczający.

(dowód: akta kontroli str. 320-327, 48-63)

3. Dokumentacja finansowo-księgowa zadania

Zgodnie z § 7 ust. 1 umowy, Gmina prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową otrzymanych dopłat oraz wydatków objętych dopłatą, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

Otrzymana dopłata została ujęta w ewidencji księgowej na kontach 901 i 130 w rozdziale 60004 paragraf 2170, natomiast wydatki zostały zaksięgowane na koncie 130 w rozdziale 60004 paragraf 4300.

(dowód: akta kontroli str. 328-347, 64-71)

Ponadto ustalono, że:

- wydatki zostały poniesione w roku, na który została przyznana dopłata,
- płatności za zobowiązania dokonywano terminowo, w prawidłowych wysokościach,
- noty księgowe spełniają wymogi wskazane w art. 21 ustawy o rachunkowości,
- dowody księgowe zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej.

(dowód: akta kontroli str. 345-359)

4. Sprawozdawczość

Sprawozdania kwartalne i sprawozdanie roczne

Organizator w terminach wymaganych w umowie z wojewodą złożył do Wydziału IR ZUW sprawozdania kwartalne⁷ oraz sprawozdanie roczne⁸, tj.:

- za I kwartał 2024 r. w dniu 9 kwietnia 2024 r.,
- za II kwartał 2024 r. w dniu 10 lipca 2024 r.,
- za III kwartał 2024 r. w dniu 9 października 2024 r.,
- za IV kwartał 2024 r. w dniu 10 stycznia 2025 r.
- sprawozdanie roczne w dniu 19 lutego 2025 r.

(dowód: akta kontroli str. 368-416)

Kontrolujący, na próbie (linii nr 3, 4 i 5), zweryfikowali zgodność danych wykazanych w kwartalnych i rocznym sprawozdaniu (oraz załączniku 3a do ww. sprawozdań) z danymi wynikającymi z dokumentacji źródłowej. W powyższym zakresie ustalono, że:

- dane w zakresie łącznej kwoty otrzymanej i wydatkowanej dopłaty są zgodne z ewidencją księgową zadania,
 - wielkość pracy eksploatacyjnej jest zgodna z dokumentacją źródłową,
 - kwota wkładu własnego Organizatora, wykazana w załączniku 3a do sprawozdań (za wyjątkiem IV kwartału), jest niezgodna z dokumentacją finansowo-księgową.
- Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.**

⁷ W terminie do 10. dnia miesiąca następującego po danym kwartale.

⁸ 21 lutego 2025 r. – termin ustalony w umowie z wojewodą.

- kwoty kosztów linii komunikacyjnych są zgodne z dokumentacją źródłową, natomiast dane w zakresie przychodów i deficytu są niezgodne z dokumentacją źródłową i ze stanem faktycznym ustalonym przez kontrolujących, co jest skutkiem nieprawidłowości opisanej w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 2.3. Kwota deficytu linii komunikacyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 368-416)

Sprawozdania Rb-27S i Rb-28S

W sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za 2024 r. Gmina wykazała otrzymaną kwotę dopłaty z Funduszu w rozdziale 60004 § 2170 w łącznej wysokości 441 292,80 zł, co znajduje odzwierciedlenie w ewidencji księgowej Organizatora.

(dowód: akta kontroli str. 417-431, 328-332)

W sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za 2024 r. w rozdziale 60004 § 4300 Gmina wykazała wykonanie wydatków w łącznej kwocie 582 643,50 zł. Z udzielonych wyjaśnień wynika, że ww. kwota obejmuje zarówno środki wydatkowane na realizację przedmiotowego zadania w 2024 r. (560 168,60 zł) jak i wydatki niezwiązane z zadaniem (22 474,90 zł).

(dowód: akta kontroli str. 432-462, 48-63)

5. Rozliczenie zadania

Ustalono, że Gmina na realizację zadania w 2024 r. otrzymała dopłatę w łącznej kwocie 441 292,80 zł – środki wykorzystano w 100%. Dane w tym zakresie przedstawiono w poniższej tabeli.

Linia komunikacyjna	Kwota dopłaty				
	Otrzymana	Należna	Różnica	Wykorzystana	Niewykorzystana
1	2	3	4 (3-2)	5	6 (2-5)
Linia nr 1	35 193,60 zł	35 193,60 zł	0,00 zł	35 193,60 zł	0,00 zł
Linia nr 2	62 524,80 zł	62 524,80 zł	0,00 zł	62 524,80 zł	0,00 zł
Linia nr 3	45 302,40 zł	45 302,40 zł	0,00 zł	45 302,40 zł	0,00 zł
Linia nr 4	59 155,20 zł	59 155,20 zł	0,00 zł	59 155,20 zł	0,00 zł
Linia nr 5	88 732,80 zł	88 732,80 zł	0,00 zł	88 732,80 zł	0,00 zł
Linia nr 6	26 270,40 zł	26 270,40 zł	0,00 zł	26 270,40 zł	0,00 zł
Linia nr 7	59 716,80 zł	59 716,80 zł	0,00 zł	59 716,80 zł	0,00 zł
Linia nr 8	64 396,80 zł	64 396,80 zł	0,00 zł	64 396,80 zł	0,00 zł
Razem	441 292,80 zł	441 292,80 zł	0,00 zł	441 292,80 zł	0,00 zł

(dowód: akta kontroli str. 328-367)

Na podstawie ewidencji księgowej oraz dokumentacji źródłowej ustalono, że na realizację zadania przeznaczono łącznie kwotę **560 168,60 zł**, w tym środki dopłaty w wysokości 441 292,80 zł oraz środki własne w wysokości 118 875,80 zł.

Linia komunikacyjna	Kwota dopłaty	Kwota środków własnych	Ogółem
1	2	3	4 (2+3)
Linia nr 1	35 193,60 zł	9 325,42 zł	44 519,02 zł
Linia nr 2	62 524,80 zł	18 676,22 zł	81 201,02 zł
Linia nr 3	45 302,40 zł	12 266,02 zł	57 568,42 zł
Linia nr 4	59 155,20 zł	15 582,74 zł	74 737,94 zł
Linia nr 5	88 732,80 zł	23 274,52 zł	112 007,32 zł
Linia nr 6	26 270,40 zł	6 812,80 zł	33 083,20 zł
Linia nr 7	59 716,80 zł	16 153,79 zł	75 870,59 zł
Linia nr 8	64 396,80 zł	16 784,29 zł	81 181,09 zł
Razem	441 292,80 zł	118 875,80 zł	560 168,60 zł

(dowód: akta kontroli str. 345-367)

Ponadto na podstawie dokumentacji przedstawionej do kontroli oraz wyjaśnień kontrolujący ustalili, że:

- w trakcie realizacji zadania nie uzyskano dochodów z kar umownych i odszkodowań,
- nie ustalono kwoty odsetek uzyskanych od środków Funduszu, które zgodnie z umową z wojewodą Jednostka zobowiązana był zwrócić na rachunek ZUW do 15 stycznia 2025 r. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli str. 48-63)

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI

Ad 1.2 Umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego

Niekompletne zapisy w treści umowy zawartej z Operatorem pod względem zgodności z art. 25 ustawy o ptz

Analiza umowy zawartej z Operatorem wykazała, że przepisy art. 25 ustawy o ptz nie znajdują w pełni odzwierciedlenia w jej treści, tj. brak jest zapisów dotyczących określenia wymagań w stosunku do środków transportu dot. wprowadzania nowoczesnych rozwiązań technicznych.

(dowód: akta kontroli str. 133-226)

W powyższym zakresie Jednostka wyjaśniła, że „W §2 w punktach 5,6,7,8 i 9 umowy nr 02/2024/ZEAO z dnia 30 stycznia 2024 r. określono wymagania co do środków transportu np. tytuł prawny, pierwsza rejestracja nie wcześniej niż przed 1 stycznia 2004 r., dostosowanie pojazdów do liczby i natężenia ruchu pasażerów. Ponadto pojazdy mają zapewniać maksymalne bezpieczeństwo, higienę i wygodę przewożonych osób oraz spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia”.

(dowód: akta kontroli str. 48-63)

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia należy stwierdzić, że zapisy umowy, na które powołuje się Gmina nie określają wymagań dotyczących wprowadzania nowoczesnych rozwiązań technicznych przez Operatora, w stosunku do obsługujących linie pojazdów. Należy zauważyć, że w rozumieniu art. 25 ust. 3 pkt 5 wprowadzanie takich rozwiązań oznacza, że organizatorzy powinni być zobowiązani do modernizacji taboru i unowocześniania systemów obsługi pasażerów w ramach zawieranych umów m.in. poprzez stosowanie rozwiązań niskoemisyjnych (np. autobusów elektrycznych, hybrydowych), stosowanie nowoczesnych systemów biletowych (np. płatność kartą w pojeździe), czy systemów dynamicznej informacji pasażerskiej (tablice świetlne z czasem przyjazdu w czasie rzeczywistym).

Publiczny transport zbiorowy musi odbywać się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o ptz, a jego zrównoważony rozwój powinien uwzględniać m.in. oczekiwania społeczne w zakresie zapewnienia powszechnej dostępności do usług transportowych, wykorzystywanie różnych środków transportu, promocję pojazdów przyjaznych dla środowiska i wyposażonych w nowoczesne rozwiązania techniczne. Stąd poza samym stworzeniem możliwości dotarcia mieszkańców do szkół, organów administracji, przychodni zdrowia, sklepów itp. Organizator powinien wziąć pod uwagę racjonalne korzystanie z zasobów środowiska, w tym wykorzystywanie do publicznego transportu zbiorowego nowoczesnych autobusów spełniających bardziej rygorystyczne normy emisji spalin, zużywających mniej paliwa/energii, korzystających z odnawialnych źródeł energii oraz niewymagających tak częstych napraw jak starszy tabor.

Należy również zauważyć, że w celu prawidłowego realizowania usług, umowa zawarta pomiędzy Gminą a Przewoźnikiem powinna obligatoryjnie zawierać wszystkie elementy wskazane w art. 25 ust. 3 ustawy o ptz.

Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości było przekonanie Gminy o tym, że zawarta umowa z Przewoźnikiem zawiera wszystkie niezbędne zapisy wynikające z art. 25 ust. 3 ustawy o ptz. Brak pełnego odzwierciedlenia art. 25 ustawy o ptz w zawartej z przewoźnikiem umowie mógł mieć negatywny wpływ na zabezpieczenie interesów osób korzystających z przewozów.

Ad 2.3. Kwota deficytu linii komunikacyjnej

Nieprawidłowe ustalenie deficytu linii komunikacyjnych

Kontrolujący ustalili, że przy obliczeniu deficytu linii komunikacyjnych nie wzięto pod uwagę przychodów uzyskanych ze sprzedaży biletów jednorazowych w łącznej kwocie 3 913,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 302-305)

W powyższym zakresie Gmina wyjaśniła, że „W odpowiedzi na zapytanie dotyczące niewykazania przychodów ze sprzedaży biletów jednorazowych w obliczeniu deficytu XXXXX informuje, że przy sporządzaniu sprawozdań przyjęto założenie, iż nie ma obowiązku uwzględniania tych przychodów na potrzeby rozliczeń z Gminą. Współpraca z Gminą obejmuje wyłącznie rozliczenia dotyczące biletów miesięcznych, dlatego

w zestawieniach przedkładanych w ramach wniosków o dopłatę oraz sprawozdań kwartalnych i rocznych ujęto jedynie przychody z tego tytułu”.

(dowód: akta kontroli str. 48-63)

Mając na uwadze powyższą odpowiedź należy zauważyć, że dane w zakresie kwoty przychodów uzyskanych ze sprzedaży biletów jednorazowych były wykazywane w zestawieniach sporządzanych przez Przewoźnika (tj. Załącznik nr 4 do umowy). Jak stwierdzono, ww. zestawienia zawierały błędne podsumowanie kwoty ogółem uzyskanych przychodów (tj. bez uwzględnienia wpływów z biletów jednorazowych), co wskazuje, że dane w tym zakresie nie zostały dostatecznie zweryfikowane przez Gminę.

Jednocześnie należy podkreślić, że zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy o frpa kwota deficytu pojedynczej linii komunikacyjnej w przewozach autobusowych o charakterze użyteczności publicznej jest to ujemny wynik finansowy netto wyliczony dla tej linii nieuwzględniający rozsądnego zysku, o których mowa w rozporządzeniu (WE) 1370/2007 dotyczącym usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego⁹. Zgodnie z ww. rozporządzeniem wynik finansowy netto uzyskiwany jest jako rezultat kosztów i przychodów, które powstały podczas realizacji zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych. Wobec powyższego, do ustalenia kwoty deficytu linii komunikacyjnych należy uwzględnić wszystkie poniesione koszty oraz wszystkie uzyskane przychody.

Ww. nieprawidłowość spowodowała błędne ustalenie kwot deficytu linii komunikacyjnych. Podsumowanie dokonanej przez kontrolujących analizy deficytu linii zawarto w poniższej w tabeli.

Linia komunikacyjna	Okres rozliczeniowy 2024 r.	Deficyt linii komunikacyjnej wykazany przez Organizatora	Rzeczywisty deficyt linii komunikacyjnej ustalony przez kontrolujących	Różnica
1	2	3	4	5 (3 - 4)
Linia nr 1	I kwartał	15 525,60 zł	15 469,60 zł	56,00 zł
	II kwartał	14 704,40 zł	14 552,40 zł	152,00 zł
	III kwartał	4 708,40 zł	4 653,40 zł	55,00 zł
	IV kwartał	13 504,80 zł	13 333,80 zł	171,00 zł
Razem		48 443,20 zł	48 009,20 zł	434,00 zł
Linia nr 2	I kwartał	28 420,80 zł	28 386,80 zł	34,00 zł
	II kwartał	26 154,20 zł	26 077,20 zł	77,00 zł
	III kwartał	8 326,20 zł	8 299,20 zł	27,00 zł
	IV kwartał	25 956,40 zł	25 843,40 zł	113,00 zł
Razem		88 857,60 zł	88 606,60 zł	251,00 zł
Linia nr 3	I kwartał	20 690,40 zł	20 651,40 zł	39,00 zł
	II kwartał	18 814,60 zł	18 758,60 zł	56,00 zł

⁹ Rozporządzenie (WE) Nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70; art. 3 ust. 2, art. 4 ust. 1 lit. b (ii), załącznik do rozporządzenia ust. 2

	III kwartał	6 110,60 zł	6 079,60 zł	31,00 zł
	IV kwartał	17 533,20 zł	17 446,20 zł	87,00 zł
Razem		63 148,80 zł	62 935,80 zł	213,00 zł
Linia nr 4	I kwartał	26 959,20 zł	26 910,20 zł	49,00 zł
	II kwartał	24 350,80 zł	24 179,80 zł	171,00 zł
	III kwartał	7 858,80 zł	7 806,80 zł	52,00 zł
	IV kwartał	22 533,60 zł	22 431,60 zł	102,00 zł
Razem		81 702,40 zł	81 328,40 zł	374,00 zł
Linia nr 5	I kwartał	40 048,80 zł	39 950,80 zł	98,00 zł
	II kwartał	36 354,40 zł	36 043,40 zł	311,00 zł
	III kwartał	11 788,20 zł	11 700,20 zł	88,00 zł
	IV kwartał	33 800,40 zł	33 567,40 zł	233,00 zł
Razem		121 991,80 zł	121 261,80 zł	730,00 zł
Linia nr 6	I kwartał	11 698,40 zł	11 610,40 zł	88,00 zł
	II kwartał	10 574,30 zł	10 271,30 zł	303,00 zł
	III kwartał	3 485,10 zł	3 384,10 zł	101,00 zł
	IV kwartał	9 992,20 zł	9 801,20 zł	191,00 zł
Razem		35 750,00 zł	35 067,00 zł	683,00 zł
Linia nr 7	I kwartał	26 812,80 zł	26 761,80 zł	51,00 zł
	II kwartał	24 954,70 zł	24 762,70 zł	192,00 zł
	III kwartał	8 066,70 zł	8 035,70 zł	31,00 zł
	IV kwartał	23 147,40 zł	23 043,40 zł	104,00 zł
Razem		82 981,60 zł	82 603,60 zł	378,00 zł
Linia nr 8	I kwartał	28 972,80 zł	28 827,80 zł	145,00 zł
	II kwartał	26 867,20 zł	26 545,20 zł	322,00 zł
	III kwartał	8 499,20 zł	8 407,20 zł	92,00 zł
	IV kwartał	24 362,40 zł	24 071,40 zł	291,00 zł
Razem		88 701,60 zł	87 851,60 zł	850,00 zł
Ogółem		611 577,00 zł	607 664,00 zł	3 913,00 zł

(dowód: akta kontroli str. 298-305, 316-319)

Rzeczywisty deficyt linii komunikacyjnych obliczony przez kontrolujących stanowił kwotę **607 664,00 zł**. Jednocześnie rozbieżności stwierdzone w kwotach deficytów ustalonych przez Organizatora nie miały wpływu na rozliczenie dopłaty.

Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości był brak dostatecznej weryfikacji danych przekazywanych Jednostce przez przewoźnika. Powyższe działanie spowodowało obniżenie wartości informacyjnej wytworzonej w trakcie realizacji zadania dokumentacji, w szczególności sprawozdań kwartalnych i rocznych.

Ad 5. Rozliczenie zadania

Brak zwrotu odsetek bankowych pozyskanych od środków dopłaty

W umowie z wojewodą Jednostka zobowiązała się m.in. do zwrotu ewentualnych dochodów uzyskanych przy realizacji umowy, w tym odsetek od środków Funduszu zgromadzonych na rachunku Organizatora.

Z udzielonych wyjaśnień wynika natomiast, że „Od 01.01.2024r. do 07.05.2025r. wskaźnik SRW na którym opiera się oprocentowanie rachunku wynosił 5,80. Rachunek oprocentowany jest według zmiennej stopy procentowej w wysokości 0,01 stawki SRW w stosunku rocznym, w związku z tym w okresie w jakim Gmina uzyskała środki z Funduszu, oprocentowanie rachunku wynosiło 0,0580% w stosunku rocznym. Nasz system wylicza odsetki należne od całej kwoty znajdującej się na rachunku, nie mamy możliwości wyodrębnienia poszczególnych kwot”.

(dowód: akta kontroli str. 48-63)

Mając na uwadze udzielone wyjaśnienia należy zauważyć, że zgodnie z zapisami umowy z wojewodą, tj. § 4 ust. 1 „Organizator zobowiązuje się do wykorzystania przekazanej dopłaty zgodnie z celem, na jaki ją uzyskał i na warunkach określonych niniejszą umową. Dotyczy to także ewentualnych dochodów uzyskanych przy realizacji umowy, których nie można było przewidzieć, w szczególności kar umownych i odsetek od środków Funduszu zgromadzonych na rachunku Organizatora”. Natomiast w ust. 2 ww. paragrafu wskazano, że niewykorzystane środki finansowe dopłaty oraz dochody, o których mowa w ust. 1 Jednostka była zobowiązana zwrócić w terminie do 15 stycznia 2025 r. na rachunek bankowy wojewody zachodniopomorskiego.

(dowód: akta kontroli str. 114-130)

W związku z powyższym Jednostka zobowiązana była ustalić, w jakiej kwocie zostały naliczone odsetki od zgromadzonych na rachunku bankowym środków Funduszu i dokonać ich zwrotu na zasadach określonych w umowie.

Jak wynika z udzielonych wyjaśnień, przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości był brak możliwości wyodrębnienia kwoty zgromadzonych odsetek od dopłaty od pozostałych środków znajdujących się na rachunku, co skutkowało to niedochowaniem warunków umowy zawartej z wojewodą.

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH UCHYBIEŃ

Ad 4. Sprawozdawczość

Wykazanie nieprawidłowej wysokości kwot wkładu własnego w sprawozdaniach kwartalnych i rocznym (za wyjątkiem sprawozdania za IV kwartał)

Kontrolujący stwierdzili, że dane w zakresie wkładu własnego wykazane w sprawozdaniach kwartalnych i rocznym (za wyjątkiem sprawozdania za IV kwartał) są rozbieżne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej i dokumentacji finansowo-księgowej. Dane w tym zakresie przedstawiono w poniższej tabeli.

Wyszczególnienie	Kwota środków własnych		Różnica
	wykazana w sprawozdaniu	wykazana w ewidencji księgowej i dokumentacji finansowo-księgowej	
1	2	3	4 (2 - 3)
Sprawozdanie za I kwartał	63 346,40 zł	34 886,40 zł	28 460,00 zł

Sprawozdanie za II kwartał	53 357,00 zł	33 251,10 zł	20 105,90 zł
Sprawozdanie za III kwartał	14 289,60 zł	11 447,10 zł	2 842,50 zł
Sprawozdanie roczne	170 284,20 zł	118 875,80 zł	51 408,40 zł

(dowód: akta kontroli str. 368-396, 413-416, 345-367)

W odniesieniu do rozbieżności Gmina wyjaśniła „W sprawozdaniach kwartalnych i rocznych wykazywano kwotę środków własnych, obliczonych jako różnica pomiędzy deficytem a dofinansowaniem z Funduszu Autobusowego. Mylnie zinterpretowano sposób wypełniania tabeli sprawozdań (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 48-63)

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, że dane w zakresie wkładu własnego wykazywane w sprawozdaniach powinny odzwierciedlać faktyczną kwotę środków własnych, którą Jednostka zaangażowała w realizację zadania oraz wynikać z ewidencji księgowej i dokumentacji finansowo-księgowej.

Przyczyną stwierdzonego uchybienia było błędne wypełnienie przez Jednostkę formularzy sprawozdań kwartalnych i rocznego, co spowodowało obniżenie wartości informacyjnej tych dokumentów.

Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia	Wyjaśnienia Burmistrza Polanowa z dnia 31 października 2025 r.
Ocena obszaru kontroli	Pozytywna z nieprawidłowościami
Wpis do książki kontroli	Poz. nr 4
Zalecenia	1. Ustalić, w jakiej kwocie zostały naliczone odsetki od zgromadzonych na rachunku bankowym środków Funduszu i dokonać ich zwrotu na zasadach określonych w umowie z wojewodą wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi począwszy od dnia 16 stycznia 2025 r. Środki należy zwrócić w ciągu 15 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego. Dokonując zwrotu środków w tytule przelewu proszę o wskazanie, że następuje w związku z przeprowadzoną kontrolą. W przypadku realizacji zadania w przyszłości, zalecam: 1. W umowach o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego zawierać w pełni postanowienia wskazane w art. 25 ust. 3 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. 2. Ustalając kwoty deficytu linii komunikacyjnych uwzględniać wszystkie poniesione koszty oraz wszystkie uzyskane przychody.

	3. Pozyskane odsetki od otrzymanych środków Funduszu wykorzystywać na zadanie, a w przypadku ich niewykorzystania, dokonywać ich zwrotu w terminie określonym w umowie zawartej z wojewodą. 4. W sporządzanych sprawozdaniach prawidłowo wykazywać dane w zakresie kwot wkładu własnego.
Pouczenia	– O sposobie wykonania zaleceń albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i uchybienia, proszę powiadomić mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia. – Zwroty proszę kierować na właściwe rachunki bankowe Wojewody Zachodniopomorskiego, tj.: nr 41 1010 1599 0056 3013 9130 0000 – dla dopłaty i dochodów uzyskanych przy realizacji zadania, nr 41 1010 1599 0056 3013 9130 0000 – dla odsetek. – Opis dokonywanego przelewu powinien zawierać pełną klasyfikację budżetową, rok w którym uzyskano zwracane środki, wskazanie czego dotyczy zwrot, a także odniesienie do numeru pisma i daty wystąpienia pokontrolnego. – Odsetki należy naliczyć począwszy od dnia wskazanego w zaleceniu, tj. razem z odsetkami za ten dzień, a nie liczącymi dopiero od następnego dnia. – Odsetek od dopłaty nie nalicza się w sytuacji, gdy ich wysokość przed zaokrągleniem do pełnych złotych nie przekracza 8,70 zł. [Art. 54 §1 pkt 5) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2026 r., poz. 622 ze zm.)] – Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U z 2026 r., poz. 158) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
Podpis kierownika jednostki kontrolującej	Z upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Bartosz Brożyński I Wicewojewoda Zachodniopomorski /podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/